

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Sžo/22/2013
Identifikačné číslo spisu:	7012200648
Dátum vydania rozhodnutia:	06.11.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Zemková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:7012200648.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne: npor. Ing. M. G., bytom B., G., právne zastúpená: JUDr. Iveta Rajtáková, advokátka, Štúrova 20, Košice, proti žalovanému: Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v Košiciach, Kuzmányho 8, Košice, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. KRPZ-KE-VO-143-007/2012 zo dňa 29. marca 2012, konajúc o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 6S/147/2012-64 zo dňa 06. decembra 2012, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 6S/147/2012-64 zo dňa 06. decembra 2012 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

I.

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Košiciach podľa § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.) zamietol žalobu žalobkyne o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. KRPZ-KE-VO-143-007/2012 zo dňa 29.03.2012, ktorým žalovaný potvrdil personálny rozkaz riaditeľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Košiciach č. 55 zo dňa 31.01.2012. Týmto personálnym rozkazom bola žalobkyňa dňom 01.02.2012 ustanovená do funkcie starší referent poverený policajt (15538) Obvodného oddelenia PZ Košice - Juh, odboru poriadkovej polície Okresného riaditeľstva Policajného zboru (ďalej len OR PZ) v Košiciach, služobného úradu Krajského riaditeľstva Policajného zboru (ďalej len KR PZ) v Košiciach.

Krajský súd v dôvodoch rozsudku uviedol, že žalobkyňa bola oboznámená s dôvodom jej odvolania z doterajšej funkcie a prevedením do pôsobnosti OR PZ v Košiciach, pričom z vyjadrenia policajta, ktorý pohovor vykonával vyplýva, že žalobkyni bol daný časový priestor na rozhodnutie. Pokiaľ žalobkyňa namietala spôsob a miesto vykonania pohovoru, z obsahu spisu vyplývalo, že žalobkyňa bola v čase vykonávania pohovoru práceneschopná, zdržiavala sa v mieste svojho bydliska a to, že sa pohovor uskutočnil na chodbe obytného domu, bolo realizované na žiadosť žalobkyne. Prvostupňový súd tiež poukázal na ustanovenie § 33 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z.z. o štátnej službe príslušníkov Policajného

zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 73/1998 Z.z.), z ktorého vyplýva, že policajt sa ustanoví do voľnej funkcie za podmienky, že spĺňa požadované kvalifikačné predpoklady na túto funkciu. Zo zákona teda nevyplýva právo na ustanovenie do primeranej, prípadne adekvátnej funkcie, ani to, že za predpokladu splnenia požadovaných kritérií je nárokovateľná adekvátne voľná funkcia. V súlade s § 243 ods. 3 zákona č. 73/1998 Z.z. má odvolací orgán oprávnenie doplniť doterajšie konanie, prípadne môže odstrániť zistené nedostatky. Žalovaný ako odvolací orgán teda postupoval v súlade so zákonom, keď doplnil dôvody rozhodnutia a v nevyhnutnom prípade, vzhľadom na odvolacie námietky žalobkyne doplnil dokazovanie. Z ustanovenia § 34 zákona č. 73/1998 Z.z. vyplýva, že určenie policajta za vyšetrovateľa je osvedčením odbornej spôsobilosti samostatne vykonávať úkony trestného konania, ktoré policajt získal splnením stanovených podmienok. Odvolaním žalobkyne z funkcie vyšetrovateľa a jej prevedením na inú funkciu nedošlo k zrušeniu jej určenia za vyšetrovateľa podľa § 34 zákona č. 73/1998 Z.z.

II.

Proti rozsudku krajského súdu podala žalobkyňa v zákonnej lehote odvolanie a navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok zmenil tak, že rozhodnutie žalovaného, ako aj prvostupňové rozhodnutie zruší a vec vráti žalovanému na ďalšie konanie a prizná jej náhradu trov konania. Uviedla, že súd nielen priamym odkazom na vyjadrenie žalovaného, ale aj v ostatných častiach svojho rozhodnutia vychádza z vyjadrenia žalovaného k podanej žalobe. Pričom žalobkyni, ani jej právnej zástupkyni nebolo vyjadrenie žalovaného nikdy doručené. Súd má povinnosť doručiť podanie účastníka vo veci samej inému účastníkovi. Opačný postup súdu je porušením práva na spravodlivé súdne konanie. Žalobkyňa ďalej uviedla, že súd prvého stupňa jej odňal možnosť konať pred súdom aj z toho dôvodu, že niektorými z jej žalobných námietok sa vôbec nezaoberal. Súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Žalobkyňa okrem iného tiež uviedla, že bez ohľadu na zmeny v organizácii a systemizácii sa jej štátnozamestnanecký pomer mohol zmeniť len odvolaním z funkcie, na ktorú bola zaradená a jej ustanovením alebo vymenovaním do inej funkcie. Tiež poukázala na to, že jej nebola daná možnosť využiť jej práva účastníčky konania pred vykonaním pohovoru v čase jej práceneschopnosti na chodbe v obytnom dome, kde býva. V súvislosti s ustanovením do funkcie staršej referentky poverenej príslušníčky uviedla, že až v odvolacom konaní, vedenom žalovaným, bol zisťovaný počet a štruktúra voľných miest, ktoré boli na OR PZ v Košiciach k dispozícii, o ktorých, ako aj o ďalších sa dozvedela až z rozhodnutia žalovaného a z rozsudku súdu prvého stupňa. Pri ustanovovaní policajta sa prihliada na dĺžku odbornej praxe, závery služobného hodnotenia a zdravotný stav policajta, pričom do funkcie vyšetrovateľ na OR PZ v Košiciach boli ustanovení aj vyšetrovatelia čakatelia, ktorí nemali v dobe jej vymenovania vykonanú ani vyšetrovateľskú skúšku a ani ukončenú ročnú čakateľskú prax.

III.

Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhol rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť. Uviedol, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je správny a žalovanému nie sú známe žiadne vady konania pred súdom prvého stupňa, ktoré by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

IV.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní žalobkyne (§ 246c ods. 1 veta prvá O.s.p., § 212 ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie.

Podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. súd rozhodnutie zruší, len ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

V prvom rade vzhľadom na ustanovenie § 212 ods. 3 O.s.p. a § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. sa Najvyšší súd Slovenskej republiky zaoberal odvolacou námietkou, ktorá sa týkala postupu krajského súdu, ktorým malo podľa názoru žalobkyne prísť k odňatiu možnosti konať pred súdom tým, že jej nedoručil vyjadrenie druhého účastníka k jej žalobe. Najvyšší súd Slovenskej republiky túto námietku považoval za dôvodnú.

Postup súdu, ktorým sa účastníkovi konania odňala možnosť konať pred súdom zakladá porušenie práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej aj „ústava“), a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej aj „Dohovor“), porovnaj napr. sp. zn. III. ÚS 156/06, sp. zn. III. ÚS 331/04, sp. zn. II. ÚS 174/04.

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd, každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Obsah práva na súdnu ochranu v čl. 46 ods. 1 ústavy nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Jeho obsahom je i zákonom upravené relevantné konanie súdov. Každé konanie súdu, ktoré je v rozpore so zákonom, je porušením ústavou zaručeného práva na súdnu ochranu (I. ÚS 26/94). K odňatiu práva na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy, preto dochádza aj vtedy, ak sa niekto („každý“) domáha svojho práva na súde, ale súdna ochrana tomuto právu nie je priznaná, alebo nemôže byť priznaná v dôsledku konania súdu, ktoré je v rozpore so zákonom (porovnaj III. ÚS 7/08).

Koncept spravodlivého súdneho konania vnímaný v rozhodovacej činnosti Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj v judikatúre Ústavného súdu Slovenskej republiky (pozri k tomu napr. sp. zn. II. ÚS 116/09, sp. zn. III. ÚS 199/08, sp. zn. IV. ÚS 186/09) vyžaduje, aby každej procesnej strane bola daná primeraná možnosť predniesť svoju záležitosť za podmienok, ktoré ju nestavajú do podstatne nevýhodnejšej pozície - proti jej protistrane (pozri napr. Nideröst- Huber proti Švajčiarsku, 18. februára 1997, ods. 23, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-I). Okrem tejto požiadavky koncept spravodlivého súdneho konania v sebe implikuje právo na kontradiktórne konanie, podľa ktorého procesné strany musia dostať príležitosť, nielen predložiť všetky dôkazy potrebné na to, aby ich návrh uspel, ale aj zoznámiť sa so všetkými dôkazmi a pripomienkami, ktoré boli predložené (účastníkmi), alebo zabezpečené (súdom) s cieľom ovplyvniť rozhodnutie súdu a vyjadriť sa k nim (pozri Nideröst-Huber, citované vyššie, Milatová a ďalší proti Českej republike, č. 61811/00, ECHR 2005-V, Mareš proti Českej republike, č. 1414/03, 26.10.2006, Krčmář a ďalší proti Českej republike, č. 35376/97, 03.03.2000, Vokoun proti Českej republike, rozsudok zo dňa 03.07.2008). Za súčasť práva na spravodlivý proces je treba preto považovať právo účastníkov konania na doručenie procesných vyjadrení ostatných účastníkov.

Európsky súd pre ľudské práva v rozsudku zo dňa 27.04.2010 vo veci Hudáková a ďalší proti Slovenskej republike uviedol, že „... význam požiadavky, aby bolo vyjadrenie zaslané všetkým účastníkom konania spočíva v potrebe zabezpečenia, aby procesné strany mali vieru vo výkon spravodlivosti a aby im nebola odopretá možnosť vyjadriť sa ku skutočnostiam, ktoré by mohli ovplyvniť rozsudok súdu.“ Nedoručenie vyjadrenia účastníka konania druhému účastníkovi konania vytvára stav nerovnosti účastníkov v konaní pred súdom, čo je v rozpore s princípom kontradiktórnosti konania a rovnosti zbraní ako súčasti práva na spravodlivý proces.

Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že žaloba podaná žalobkyňou na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. KRPZ-KE-VO-143/007/2012 zo dňa 29.03.2012 bola žalovanému doručená dňa 26.06.2012. Písomné vyjadrenie žalovaného bolo prvostupňovému súdu doručené dňa 25.07.2012. Dňa 13.11.2012 dala predsedníčka senátu úpravu na oznámenie verejného vyhlásenia rozsudku, dňa 06.12.2012 bol aj rozsudok verejne vyhlásený. Krajský súd sa vyjadrením žalovaného k žalobe vo svojom rozhodnutí zaoberal a toto uviedol aj do obsahu odôvodnenia svojho rozhodnutia. Keďže však v danej veci vyjadrenie žalovaného k žalobe nebolo žalobkyni doručené, treba konštatovať, že v tejto súvislosti nie je možné prvostupňové konania považovať za spravodlivé.

Preto najvyšší súd dospel k záveru, prihliadnuc i na rozhodovaciu prax Ústavného súdu Slovenskej republiky, že došlo k porušeniu základného práva žalobkyne na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (pozri nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 335/06), v dôsledku čoho bola žalobkyni odňatá možnosť konať pred súdom (§ 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.).

Procesná vada podľa ustanovenia § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. je dôvodom, pre ktorý musí odvolací súd napadnuté rozhodnutie zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou nemôže byť považované za správne.

Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. a § 221 ods. 1 písm. f/ a ods. 2 O.s.p.), a to bez toho, aby sa zaoberal hmotnoprávnou stránkou odvolania.

V ďalšom konaní krajský súd prejedná vec v medziach podanej žaloby, dôsledne sa vysporiada so všetkými námietkami žalobkyne, vrátane odvolacích námietok, znova o nej rozhodne a najmä doručí všetky vyjadrenia vo veci samej druhej strane na vyjadrenie, vrátane vyjadrenia k žalobe a vyjadrenia k odvolaniu.

Súčasne súd prvého stupňa v novom rozhodnutí opätovne rozhodne o náhrade trov konania vrátane trov odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.).

Senát rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.